GAZETA KRAKOWSKA

Nro 44.

z KRAKOWA dnia 3 CZERWCA 1827 ROKU w NIEDZIELĘ.

— Z *Krakowa.* —

Towarzystwo Dobroczynności Rzeczypospolitey Krakowskiey od założenia swego w roku 1816 ciągle i nieprzerwanie zatrudnia się przyniesieniem ulgi cierpiącey ludzkości. Niedołężni i podeszli w wieku, którzy iuż żadną pracą zaiąć się nie mogą, równie i dzieci osierociałe, znayduią przytułek w przeznaczonym na ten cel gmachu Rządowym na Zamku Krakowskim: żywieni, zaopatrzeni odzieżą, opałem i tem wszystkiem co służy ku zaspokoieniu potrzeb koniecznych, mieszczą się w 26 Salach pod nadzorem Prowizora i Opiekunów, wybranych z grona Członków Towarzystwa, którzy nie szczędzą licznych jałmużn. Nabożeństwo codzienne w Kaplicy Zamkowey i nauki w dnie świąteczne, utwierdzaią ich w zasadach Religii i cnoty. Szkółka maiąca Nauczyciela, w którey dzieci aż do lat 13 uczą się czytać i pisać, usposobia ich do rzemiosł i kunsztów. Chirurg szpitalny trudni się leczeniem chorych; użyte zgoła są wszelkie starania dla osłodzenia losu nieszczęśliwym do opieki Tow: Dobr: kwalifikuiącym się.

Wydawany dotąd ciągle Rocznik, mieścił obszernieysze szczegóły tyczące się urządzeń tego Zakładu i iego Administracyi, powiększania się lub zmnieyszania funduszów i onych użycia, o czem z Nru 9go Rocznika naszego, obszerną powziąść można wiadomość.

Uznało iednak Towarzystwo za rzecz zgodną z interessem publicznym i porządkiem, aby oprócz rzeczonych Roczników, zdawaną była Sprawa z czynności Towarzystwa przez pismo peryodyczne, iakim iest tuteysza Gazeta w końcu każdego roku. W wykonaniu więc swey Uchwały, dopełnia tego Tow: Dobr: w następuiącym porządku:

W ciągu roku ostatniego przybyło do Towarzystwa 8 Członków.

Do 1go Czerwca r. z. zostało w Domu schronienia Ubogich 332, a mieściło się tamże do dnia dzisieyszego osób 1080, iak wskazuią wydawane karty opieki. Między mieszczonemi liczy się płci mężkiey osób 98, kobiet 120, dzieci 14.

Dochód roczny wynosił z Remanentem roku zeszłego złp. 58,305 gr. 21. Wydatek złp. 41,080 gr. 10.

Z pracy Ubogich w Domu schronienia, wpłynęło złp. 832 gr. 24.

Dochód z roku 1825/26 w stosunku ro-

ku przedostatniego był mnieyszy o Złp. 4693 gr. 6., wydatek w takimże stosunku lat, okazał oszczędności Złp. 4327 gr. 9.

Fundusze Towarzystwa iuż z licznych Zapisów i wcielonych Summ Instytutowych, iuż z darów tak przez Reprezentacyą Narodową iako i liczne ofiary przez mieszkańców tuteyszey Krainy składane wystarczaią na utrzymanie potrzebuiących pomocy — Jałmużny prawie codzienne są żywiołem gorliwości w działaniach Towarzystwa, i tey wdzięczności iaka należy się dobroczyńcóm, w własnem przekonaniu i błogosławieństwie nędzarzy, znayduiącym wynadgrodzenie.

Nakoniec winniśmy przydać, iż przedsięwzięte są kroki, aby użyty został, uchwalony przez Izbę Seymową fundusz, na założenie Domu Pracy.

Z Warszawy d. 26 Maja.

Wypis z Protokułu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

Z Bożey Łaski

MY MIKOŁAY I.

Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski

i t. d. i t. d. i t. d.

Gdy duch niespokoyności i nieporządku, który niedawno szkodliwy wpływ swóy rozciągnął do niektórych części Cesarstwa i zasłużoną na winnych ściągnął karę, dał się podobnie postrzedz w Królestwie Naszem Polskiem; gdy badanie Administracyyne w temże Królestwie dopełnione wyświeciło istnienie towarzystw taynych, zamiar polityczny maiących; pragnąc sposobami prawem dozwolonemi zupełnego w tey mierze nabyć przekonania, a to w zamiarze, iżby obłąkanie kilku osób nie naruszyło spokoynego używania, praw, iakie poddanym Naszym Polskim zaręczyliśmy, postanowiliśmy i stanowiemy co następuie:

Artykuł 1. Na mocy Artykułu 152 Ustawy Konstytucyyney i stosownie do urządzenia Sądu Seymowego pod dniem 6/18 bieżącego miesiąca wydanego, zwołuiemy Sąd Seymowy.

Art: 2. Rada Nasza Administracyyna, tudzież Prezes Senatu, stosować się maią do przepisów Artykułu 50 Statutu Organicznego o Senacie, iako też i do wyżey wzmiankowanego urządzenia.

Art: 3. Niniejsze postanowienie względem zwołania Sądu Seymowego umieszczone bydź ma w Dzienniku Praw.

Dan w Petersburgu dnia 7/19 Kwietnia roku Pańskiego 1827, a Panowania Naszego drugiego.

(podpisano) MIKOŁAY.

przez Cesarza i Króla.

W zast: Ministra Sprawiedliwości

Radca Stanu

(podpisano) M. *Woźnicki.*

Minister Sekretarz Stanu:

Stefan Hr. *Grabowski.*

Zgodno z *Oryginałem:*

(L. S.) Minister Sekretarz Stanu:

(podpisano) Stefan Hr. *Grabowski.*

Za zgodność

Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Dywizyi,

(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z *Wypisem:*

w Zastęp: Ministra Spraw: Radca Stanu

M. *Woźnicki.*

Za Sekret: Jlnego, Szef Biòra:

Młodzianowski.

W Obwodzie Sieradzkim dnia 13 b. m. między godziną 7 a 8 wieczorem w kierunku od zachodu ku wschodowi przechodziła nadzwyczayna burza z ulewnym deszczem i gradem wielkości orzechów Włoskich. — Szkody w samem mieście Sieradzu i okoliczach zrządzone były następuiące:

Grad zniszczył zupełnie zasiewy, powybiiał w mieście wszystkie okna od strony zachodniey będące, między innemi w fabryce sukienney Harrera szyb 511, w mieszkaniu Kommissarza Obwodowego szyb 56. — Woda wszędzie we brawszy, pozrywała groble i mosty. — Wicher obalił we wsi Woźnikach trzy stodoły dworskie, obory, staynie, gorzelnią, suszarnią; szkoda ma wynosić do 30,000 zł: Pol. — W teyże wsi nadto 12 domów włościańskich, 15 stodoł, 16 staien i obor, zgoła cała wieś prawie iest zniszczona.

Na Wóytostwie pod Sieradzem zruynował oborę. — We wsi Boleniu stodołę dworską i 7 włościańskich. — We wsi Wola Męcka wszystkie zabudowania dworskie i owczarnią, przyczem 1200 sztuk owiec zabitych zostało. Burza ta trwała do godziny 10 wieczorem.

Tegoż samego dnia, taż sama burza w Obwodzie Kaliskim w okolicach miasta Warty i Unieiowa, podobneż nadzwyczayne zrządziła szkody, a mianowicie: w territorium miasta Warty i Unieiowa, tudzież we wsiach Zagórki, Lubolla, dobrach Rudniki i Lipnice, we wsi Borzewisko, Piekary, Niemysłowie, Xiężey Wólce, Lubiszewicach, Xiężychmłynach, Woli Przedmieyskiey, Szarowie, Xiężym, Kościelnicy, Ostrowsku, Człopach, Spicimierzu, Kolonii Brzeziny, Ubysławiec i Zielinic, grad zniszczył zasiewy oziminy, iarzyny i ogrodowizny; łąki i ogrody, iako też pola w nizinach położone, z powodu gwałtownie z mieysc wyższych spływaiącey wody, ziemią i piaskiem zasypane zostały. — Wiatr wiele drzew w lasach i ogrodach owocowych zniszczył.

Rys życia zmarłego Króla Saskiego
Fryderyka Augusta.

Przywiązanie do Monarchów i niewygasła wdzięczność za dary z ich rąk otrzymane, są iednym z przymiotów, któremi naród Polski słusznie poszczycić się może. Za obowiązek przeto poczytuiemy sobie oddać hołd żalu i uczczenia pamiątce zmarłego Fryderyka Augusta, Króla Saskiego, który przez lat kilka, iako Wielki Xiążę Warszawski, władaiąc narodem naszym, lubo w smutnych czasach woyny, przez oycowską troskliwość i opiekę na miłość Polaków zasłużył, i który aż do zgonu zachował przywiązanie dla swoich dawnych poddanych. Z tego powodu mniemamy, że rys życia zmarłego Króla, życia będącego nieprzerwanem pasmem naypięknieyszych cnot Monarszych, będzie drogim i miłym dla współziomków.

Zmarły dnia 5go b. m. błogosławioney pamięci Fryderyk August Król Saski, urodził się w dniu 23 Grudnia 1750 roku. Był synem starszym Elektora Fryderyka Krystyana, w czasie śmierci którego miał tylko lat 13, i dla tego naystarszy stryy iego, Xiążę Xawery, zarządzał kraiem do 16 Września 1768, dopóki młody Monarcha nie obiął rządów na niego spadaiących. — Professor Gutschmid, znany iako mąż pełen zasad sprawiedliwości i nieskazitelności, uczył go dyplomatyki. Rozpoczął Fryderyk panowanie swoie w chwilach spokoyności z mocnem przedsięwzięciem uszczęśliwienia narodu, i z tey drogi we wszelkich okolicznościach i czasach nigdy nie zboczył, i owszem, śmiało powiedzieć można, że był dla tego iedynie, aby tego przedsięwzięcia czynami dowieść. Odznaczał się zawsze nayścisleyszą prawością i prawdziwie oycowskiemi uczuciami; to tylko przedsiębrał i działał, co miało dobro kraiu na celu. Sprawiedliwość była dla niego obowiązkiem świętym; ztąd więc nie wydał żadnego postanowienia, któreby prawa czyiekolwiek nadwerężać mogło; obowiązków Monarchy dopełniał z troskliwością i

(2(

nayszlachetnieyszem umiarkowaniem. Był on przyiacielem nowości, ieśli ią za dobrą uznał, nie dla naśladownictwa, ale po doyrzałem o iey wartości przeświadczeniu. Stan pomyślny Saxonii naylepiey przekonywa, że spokoyna czynność Monarchy tego, więcey dobrych osiągnęła skutków, aniżeli dzieła zdobyczy. Umorzył on długi narodowe, a przez mądry kierunek finansów, papiery Saskie, pomimo niskich procentów, podniosły się nad wartość swoię, czego dotąd nie było przykładu. Często bardzo ponosił sam ofiary potęgą. Kiedy przegrana w dniu 14tym Października bitwa na wzgórzach pod Jena, rozstrzygnęła los Pruskiey Monarchii, Saxoniia naypierwsza wystawiona była na napaść nieprzyiaciela; a nawet insze by było przeznaczenie kraiu tego, gdyby osobiste i Monarchiczne cnoty Fryderyka Augusta nie wzbudziły szacunku w samym nieprzyiacielu iego. Zwycięzca oprócz innych wielu rekwizycyy, nałożył na kray kontrybucyią 25,000,000 franków (40,000,000 zł. Pol.) urządził tymczasowo administracyią dochodów z dóbr koronnych, i podzielił w tym względzie kray na 4 okręgi: Naumbrgski, Lipski, Drezdeński i Wittenbergski, z resztą iednakże zostawił Saxoniią w neutralności. Usiłował Fryderyk August wszelkiemi sposobami przynieść pomoc uciśnioney oyczyźnie, już to ponosząc w części z dóbr koronnych nałożone ciężary, iuż przyśpieszaiąc ile możności zawarcie traktatu z Napoleonem. Traktat ten nastąpił 11 Grudnia w Poznaniu, i barzo ważny miał wpływ na przyszłe losy Saxonii i iey Monarchy. Dotychczasowy Elektor Saski podniesiony został do godności Królewskiey, przystąpił do Ligi Reńskiey i wystawił kontyngens z 20,000 ludzi złożony. Obwód Kotbuski w niższey Łużacyi położony, otrzymał w zamian za Gamern, Hrabstwo Barby, Treffurd i część Hrabstwa Mansfeld przyłączone do nowo utworzonego Królestwa Westfalskiego. W roku 1807 mocą pokoiu Tylżyckiego otrzymał Król Saski oddzielone od Królestwa Pruskiego prowincyię południowe, część iedną Pruss Nowo-Wschodnich, Zachodnich i nowego Szląska, pod tytułem Xięzstwa Warszawskiego, do którego w skutku pokoiu Wiedeńskiego (14 Października 1809) wszystko co w 1795 r. iako nowa albo zachodnia Galicyia do Austryi przyłączone było, odpadło. Jako Król Saski i Xiążę Warszawski, zobowiązany był Fryderyk August podwóynie do udziału w woynie przez Francyią prowadzoney; wcale iednakże woyska do Hiszpanii nie wysłał. W woynie z Austryią (1809) wystawił iedynie swóy kontyngens. Jakkolwiek woyna ta szczęśliwie prowadzoną była, przecież nowo utworzony kray liczne ponieść musiał ofiary. Nayboleśnieysze iednakże ciosy dla serca dobrego Monarchy teraz dopiero zacząć się miały, kiedy w woynie Francuzów przeciwko Rossyi kraie iego, naprzód Xięztwo Warszawkie a następnie Saxoniia, bezpośrednio stały się walki teatrem. Kiedy woyska sprzymierzone do Saxonii weszły, Fryderyk August udał się naprzód do Ratyzbony, a następnie do pragi i dopiero na usilne i głośne żądanie Napoleona, po bitwie pod Lützen do Drezna powrócił. Po upłynieniu zawieszenia broni, kiedy sprzymierzeni do Drezna wkroczyli, Król znaydował się w tem mieście. Późniey udał się za Napoleonem do Lipska i kiedy oręż rozstrzygnął w tem mieyscu losy Europy, Fryderyk August przesłał Cesarzowi Alexandrowi oświadczenie, że się na łaskę iego zdaie. Oddalił się więc Król Saski i przebywał w Fridrichsfeld pod Berlinem. W Marcu 1815 roku wezwany został, aby się udał do Prezburga dla nale-

żenia do działań Kongressu Wiedeńskiego, a nakoniec w dniu 7 Czerwca t. r. w skutku podpisaney na dniu 18 Maia umowy z Prussami, powrócił do swoiey stolicy. Pierwszą czynnością iego, było przywrócenie w krótkim czasie nadwerężonego kredytu narodowego; ustanowił w każdym względzie umiarkowane i mądre zasady, zaprowadził order zasługi ciwilney i urządził wiele gałęzi administracyi podł g nowych stosunków kraiu. W Wrześniu 1818 r. obchodził pięćdziesięcioletnią uroczystość panowania, a w Styczniu 1819 r. roku swoiego małżeństwa. W 1779 r. zaślubił Amalię Augustę siostrę zeszłego Króla Bawarskiego, z którey spłodził w roku 1782 Xiężniczkę Maryą Augustę.

Z Petersburga d. 29 Kwietnia. D. K.
(Z Dziennika Petersburgskiego.)

N. Cesarz Jmć na przedstawienie Komitetu Ministrów, raczył postanowić, aby port w Kerczu był otwarty od dnia 1go Sierpnia roku bieżącego.

W Odessie ogłoszono urzędownie, aby poddani Rossyyscy, zamieszkali w Guberniach Nowey-Rossyi i w Bessarabii, maiący iakowe pretensyie bądź do skarbu Tureckiego, bądź do poddanych Porty, składaii iak nayprędzey dowody, na których się ich żądania opieraią, iżby w przeciągu 18 miesięcy, oznaczonym konwecyią Akermańską, wspomnione pretensyie mogły bydź poprzedniczo rozpoznane przez ustanowioną kommissyią, a potem przesłane kommissarzom, którzy będą mianowani w Stambule ze strony obu rządow, dla obrachowania wierzytelności wzaiemnych.

Z Drezna d. 19 Maia.

Stósownie do naywyższego rozkazu Dwór nasz zawdzieie od 20 b. m. na 64 tygodni żałobę po zmarłym Królu. Trzechtygodniowa zaś żałoba po zmarłey Xiężnie Karolinie Sasko-Gotayskiey i Altenburskiey wdowie będzie razem z Królewską połączona.

N. Król przyiął onegday na posłuchaniu partykularnem Kr. Pruskiego Wielkiego Koniuszego, Barona Knobelsdorff, który oddał mu od swoiego Monarchy list z pożałowaniem i oraz powinszowaniem wstąpienia na Tron.

Złożona z Stanu rycerskiego i mieyskich na Seym deputowanych kommissyia pracuie tu z pośpiechem nad ułożeniem nowego katastru podatków gruntowych, z którą pracą połączony iest jeograficzny opis i rozmiar kraiu.

Z Paryża d. 19 Maja.

Z Orleanu pod dniem 14 b. m. piszą, że tam dnia 13 przybył Delfin przy powszechnych radosnych okrzykach mieszkańców. Przy Prefekturze czekała na niego z 50 ludzi konney gwardyi narodowey złożona straż honorowa, oprócz straży gwardyi Królewskiey. W Tours ubiegała się także gwardyia narodowa o służbę przy Delfinie.

Co pierwey Dziennik Gwiazda i Dziennik handlowy doniosły, powtórzył także Monitor, to iest: że przeznaczony do Buenos-Ayres Francuzki jeneralny Konsul, miał prywatne posłuchanie u Króla.

P. Neuman nadzwyczayny Austryiacki Poseł do Brazylii przybył tu w powrocie z Rio-Janeiro, a we Wtorek w wieczór odiechał do Wiednia.

Na Sekwanie doświadczano nurkowego statku, które doświadczenie zupełnie się udało. Statek ten zostawał 60 minut pod wodą i byłby dłużey, gdyby widzowie, którzy z obawy, aby nie stało się iakowe nieszczęście, nie byli ieszcze pociągnęli lin u których uczepiony był.

Pleban Mouchy maiąc w Niedzielę dnia 6 b. m. kazanie w kościele w Mantes, użył między innemi następuiących wyrazów: "Mam ieszcze słowo powiedzieć, i muszę go powiedzieć, choćby mnie życie miało kosztować, to iest: że dla Króla i Francuzów niema szczęśliwości, póki konstytucyia nie zostanie zniesioną." Gdy znaydował się na tem kazaniu Adwokat koronny, przeto sądzą, iż z urzędu oskarży kaznodzieię.

Xiężna Reggio (Oudinotowa) rozwiązaną została nieżywym chłopcem, ale iuż wyszła z niebezpieczeństwa.

Sądowi handlowemu doniósł Prefekt tuteyszey dnia 10 b. m. urzędownie, że Pan Murphy został w Ziednoczonych kraiach Mexykańskich za jeneralnego handlowego Ajenta Rządu Francuzkiego uznany.

Ministerium Villela-Pironnetskie wzięło swóy początek dnia 14 Grudnia 1821 po oddaleniu owczesnego Pasquier-Desérskiego. Z początkowych członków, oprócz Villele i Peyronnet, powstaią ieszcze w gabinecie Corbierre i Clermont-Tonnere. Xżę Montmorency, Minister spraw zagranicznych, ustąpił z Ministerium po Kongressie Werońskim dnia 25 Grudnia 1822, a Xżę Belluny (Marszałek Wiktor) iako Minister woienny, po ukończeney Woynie Hiszpańskiey dnia 19go Października 1823 r. Na mieysce pierwszego nastąpił Chateaubriand; lecz został dnia 6go Czerwca 1824 oddalony, ponieważ niepopierał w Izbie parow proiektu Villela zniżenia wieczystey 5 procentowey na 3 prowizyi i ten proiekt upadł. Wydziałem spraw zagranicznych kieruie od 4 Sierpnia 1824 r. Baron Damas. W tymże czasie wszedł do Ministerium Xżę Doudeauville (który dnia 30 Kwietnia r. b. wziął dymissyią, ponieważ sprzeciwiał się rozwiązaniu gwardyi narodowey), a cokolwiek po nim później w r. 1824 Frayssinous Biskup Hermepolis; dla niego utworzone zostało Ministerstwo spraw duchownych. Aż do odeyścia Chateaubriand Villela-Peyronnetskie Ministerium miało tylko właściwie przeciw sobie liberalną oppozycyią, częścią w Dziennikach, a mianowicie w Konstytucyioniście i Kuryerze. Roialistka Labourdonego oppozycyia niemiała żadnego znaczącego wpływu; ale po oddaleniu Chateaubriand utworzyli Ministrowie nową według swych myśli oppozycyią. Dziennik Sporów prowadził od tego czasu blisko 3 lata codzienną woynę z Ministrami. Oppozycyia Dziennika Codziennego mniey była liberalną, niżeli Dziennika Sporów. Od wybuchnienia zaburzeń w Portugalii Dziennik Codzienny stał się głównym obrońcą stronnictwa Apostolskiego. Pociski Gazet tuteyszych przeciw Ministarium doszły od zwinięcia gwardyi narodowey do naywyższego stopnia. Z resztą środek ten zrządził także u Dworu nieiako rozdwoienie. Gdy Jezuici z zapałem o nim mówią, inne stronnictwo uważa go iak wypadek nierozważney przewagi. P. Villele nayrmniey zdaie się poznawać teraźnieysze niebezpieczne swoie położenie. Jenerał Thiard w Izbie deputowanych nayśmieley mówił przeciw teraźnieyszym Ministrom, przypisuią im zamysł obalenia dotychczasowego rzeczy porządku, czego zwinięcie gwardyi narodowey iest poprzednikiem. "Wielkie nasze rewolucyie (dodał) następowały zawsze po takich krokach i po takiey nieufności iaka teraz zachodzi." W istocie rozdwoienie mniemań doszło do wysokiego stopnia. Listy z prowincyy wystawiaią smutny obraz zdań publicznych.

W porcie Bresteńskim uzbraianych teraz iest 5 liniiowych okrętów i 3 fregaty. Mówią mocno o dywersyi na korzyść Greków.

Odebrano tu prywatny list z Madrytu pod dniem 3go Maia następuiący osnowy: "Spisek w Elvas iest dziełem 3 szpiegów, którzy posiadali 200,000 Fr. i ruchomą drukarnią, dla wzburzenia osady i prowincyi. Podobnież wysłańcy znayduią się w Ciudad-Rodrigo i innych twierdzach w gotowości do udania się za granicę, dla przyśpieszenia rozwinięcia ułożonych z niechętnemi Portugalczykami intryg. Dotąd burzyciele ci dopięli tylko swoiego celu w Elvas i Campo-Major. W Elvas trwała walka 24 godzin, ale w Campo-Major wkrótce bunt uśmierzony został.„

Do Bordeaux przybył officer Hiszpański, który ztamtąd odpłynie do wyspy Kuba. Wiezie on, iak zapewniaią rozkazy do Wielkorządcy, aby iak naydokładniey obwarował wyspę, a do Intendenta, aby z nadwyżki dochodów miał w gotowości summę 1 mill. 500,000 piastrów do wypłacenia iednemu z wielkich Mocarstw, które iest wierzycielem Hiszpanii. Czyli zaś Anglii lub Francyi wiedzieć niemożna.

Z Madrytu d. 8 Maia.

Xżę San Carlos powrócił tu z Paryża dnia 5 i nazaiutrz udał się do Araniuez, gdzie od Króla dobrze był przyięty. Twierdzą nawet, że iuż mianowany został Ministrem spraw zagranicznych, ale niechciał tego urzędu przyiąć. Wczoray miał znowu długie posłuchanie u Króla.

Dnia 4go przybył tu goniec od Hr. Ofalia z Paryża z doniesieniem, że iego poselstwo do Dworu Francuzkiego nie poszło pomyślnie, zkąd wnoszą, że iuż i do Londynu nie poiedzie, ale zwrócony zostanie.— Minister woienny wydał rozkaz, aby woysko obserwacyyne o tyle cofnęło się od granicy Portugalskiey, o ile oddaliły się woyska Angielskie i Portugalskie.

Poseł Angielski bawił kilka dni w Araniuez i często rozmawiał z Królem bez obecności Ministrów. W przeszły Poniedziałek odbyła się rada Ministrów pod prezydencyią Króla. Poseł Austryiacki znayduie się także w Araniuez.

Wczoray miał tu goniec przywieść doniesienie, że cały batalijon woyska naszego przeszedł do Portugalii. Naczelny Wódz obserwacyynego woyska pisze codziennie o nayspiesznieysze nadesłanie pieniędzy. Woysko ma wiele chorych, i źle urządzone w Talavera lazarety tak dalece maią bydź zapełnione, iż zamyślaią odsełać chorych do Madrytu.

Policyia tuteysza ma baczne oko na wielu przybywaiących tu cudzoziemców, a zwłaszcza na Xięży z prowincyy, z których wielomа rozkazała iuż wyiechać. Wyśledzono iuż bandę, która kościoły rabowała i zabrane z nich srebra przez iednego z uczniów szkoły chirurgiczney topione były.

Z Londynu d. 15 Maia.

Od 12 b. m. P. Canning miał kilka posłuchań u Króla.

Między Margr. Tavistock i iednym członkiem nowey oppozycyi przyyść miało z powodu sporów dnia 11 w Izbie niższey do poiedynku.

P. Peel dał onegday wielki obiad dla wszystkich wyższych Ministrów i wielu Parów przesadney strony; zaś P. Canning iadł tegoż dnia obiad u Prymasa Anglikańskiego Kościoła, Arcybiskupa Kanterburgskiego. To zbliżenie się Biskupów do pierwszego Ministra, który tak wiele wpływa do rozdawnictwa wysokich dostoyności duchownych, zdaie się iego politycznym i osobistym przeciwnikom bardzo niepodobać.

W Parlamencie trwaią ciągle ieszcze u-

cinki przeciw nowym Ministrom; aże nie mogą im ieszcze nic zarzucić, przeto siłą się na wyszukiwanie przymówek. Przełożenie strony oppozycyyney, aby trzymać się drogi konstytucyyney, to iest oczekiwać na postępowanie nowey Administracyi, mało dotąd u niektórych członków znalazło przystępu. W hrabstwach usiłuią skoiarzyć zgromadzenia ludu, dla podania Królowi adressów względem niebezpieczeństwa w iakiem znaydnie się protestanizm pod Administracyią Canninga. Rozpuszczaią razem pomiędzy ludem śmiechu godne wieści, że iak n. p. w domu P. Fr. Burdetta wystawiona została kaplica, w którey odbywa się katolicka służba Boża, wiele podobnych. Niższe duchowieństwo zatrwożone temi wieściami iest P. Canning nie przychylne. Gdy przeciwna nowym Ministrów strona iest bogata i nie oszczędza wydatków, przeto zjawiło się wiele nowych pism przeciw Ministrom piszących. Dawnieysze zaś są za P. Canningiem wyiąwszy *Morning Post* i *Morning Herald*.

W Westminsterze niedaleko mostu Waterloo zebrało się wczoray, czego dawno nie było, zgromadzenie ludu, na którem pokazali się PP. Hunt i Cobet. Głównym iednak mowcą miał bydź nieiaki Pitt. Lecz mieyscowy urzędnik, którego o pozwolenie do zebrania się nie proszono, posłał P. Lee z policyianami, rozkazał mowców zabrać i tymczasowo w więzieniu Newgate zamknąć.

W Czerwcu o zekiwana tu iest owdowiała Królowa Wirtembergska (siostra Króla naszego.)

Podług Nowojorskiey Gazety pod d. 16 Kwietnia w wyższey i niższey Kanadzie zachodzą nieukontentowania: w wyższey podaią ze wszystkich stron prośby przeciw nowey ustawie względem obcych plantowników. Obywatele, którzy od 40 lat uchodzili za poddanych, uważanemi są w tey ustawie za obcych. W niższey zaś nie podoba się zmiana w podatkowaniu.

Rząd tak zwaney nowey Rzeczypospolitey Nacogdoches czyli Fredonii został dnia 28 Stycznia rozwiązany. Członki iego i ich stronnicy rozbiegli się na wszystkie strony; niektórych iuż schwytano, a za innemi posłano oddziały woyska. Chirokesowie, Shawinowie i inne Indyyskie szczepy oświadczyły się za Rządem Mexykańskim; pierwsi zabili Rycharda Fields i ścigaią Doktora Hunter; oba podpisali traktat w Nacogdoches między komitetem niepodległych i szczepem Chirokesow. Dnia 31 Stycznia wszedł do Nacogdoches Pułkownik Bean na czele oddziału woyska Mexykańskiego i sądzą, iż w kilka dni zostanie tam spokoyność przywróconą. — Od 1go Stycznia 1825 do 30 Stycznia 1827 wywieziono z Mexyku sztabów złota i srebra: z Vera-Cruz za 5 mill. 260,000 piastrów, a z Tampiko za 1 mill. 623,337.

Minister Mexykański Camacho powrócił tu z Paryża.

Prezydent Rzpltey Kolumbiyskiey zwołał Kongres na 1go Maia, dla odmienienia, iak mówią konstytucyi.

— Dnia 19 —

Dziś odbędzie Król tayną radę, na którey razem nowi Ministrowie wykonaią przysięgę wierności. Tayna rada składa się z 15 członków. Teraz dopiero uważać można nowe Ministerium za uzupełnione, do którego J. K. Mość powołał naczelników tak zwanych Whigs. Margr. Landzdown zasiada w gabinecie bez oznaczonego urzędu, Hr. Carlisle obiął urząd administratora lasow z zasiadaniem w gabinecie; P. Tierney zasiada w gabinecie iako naczelnik mennicy. P. Abertomby iest jeneralnym prokuratorem, a P. Macdonal kommissarzem Królewskim do spraw Indyyskich.

DODATEK
DO N^{ro} 44.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 3 CZERWCA 1827 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Raumira.

Dzień	godzina	Barometr z reduk: na O° R. cali	lin:	Therm: czyli stop: zim i ciepła stopnie	Higrometr stop:	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
May	god: 7	27	6, 211	+ 14. 1	77	Połud: Za: słaby	Pochmurno	
	12	,,	6, 399	+ 18. 6	64	Połud Ws: słaby	Pogoda z Chmur:	
29.	3	,,	6, 130	+ 21. 0	63	Wschodni słaby	,,	
	9	,,	6, 461	+ 14. 6	84	Połud: Ws: słaby	Pochmurno	
	7	27	6, 2[illegible]	+ 16. 0	73	Wschodni słaby	Pogoda z Chmur:	
30.	12	,,	6, 2[illegible]	+ 22. 2	66	,, ,,	,,	
	3	,,	5, 55[illegible]	+ 23. 1	61	,, ,,	,,	
	9	,,	5, 79	+ 17. 4	79	,, ,,	Pochmurno	Błys: grz: i deszcz.
	7	27	5, 513	+ 16. 0	79	żaden	Pogoda	
31.	12	,,	5, 04[illegible]	+ 23. 6	63	Wschodni słaby	Pogoda z Chmur:	
	3	,,	4, 733	+ 24. 4	60	,, ,,	,,	
	9	,,	4, 906	+ 16. 8	80	,, ,,	,,	
Czer:	7	27	4, 631	+ 15. 8	80	Wschodni słaby	Pogoda z Chmur:	
	12	,,	4, 352	+ 22. 8	65	,, ,,	,,	
1.	3	,,	3, 862	+ 26. 0	56	,, ,,	,,	
	2	,,	3, 922	+ 17. 7	79	Południew: słaby	,,	

J. Steczkowski, Zast: A. O.

Z Rzymu d. 10 *Maia.*

Król Bawarski nazaiutrz po swoim tu przybyciu i odwiedzeniu Oyca S. zwiedził warsztaty artystów, a między temi i Torwaldsena i zaprosił wszystkich do siebie na obiad. W wieczór zgromadzili się wszyscy znayduiący się tu malarzę i rzeźbiarze Niemieccy w ogrodzie gościnni Serna i pod oknami Króla Bawarskiego, i zaspiewali. "Boże zachoway Króla!,, Było ich przeszło 100 i każdy z nich trzymał pochodnią w ręku. Król wyszedł na balkon, potem zeszedł na dół, gdzie naylaskawiey rozmawiał z młodzieńcami, dziękował im w naygrzeczniey-

szych wyrazach za ich uprzeymość i razem zachęcał, aby przez swoie prace przykładali się do sławy Niemiec. Uniesienie młodych Artystów było tem większe, że Król zawsze trzymał kapelusz pod pachą, chociaż nocne powietrze dosyć było chłodne. Przy nayżywszych okrzykach udał się ten Monarcha do swoiego mieszkania. Dnia 5 odwiedził Krola Oyciec S. którego ten Monarcha aż do powozu odprowadził. Tegoż dnia odiechał rzeczony Monarcha do państw swoich. — Onegday Arcybiskup Ateński poiechał ztąd na Nuncyusza Papiezkiego do Dworu Madryckiego, a wczoray powrócił tu były przy Dworze Francuzkim Nuncyusz Kardynał Macchi.

Z Bruxelli d. 15 Maia.

Wczoray nadeszło tu doniesienie, iż w Amsterdamie w tym samym dniu, gdy otworzona została pożyczka na założenie składu handlowego, do godziny 2giey z południa podpisanych zostało 3 mill. 400,000 ZH. chociaż tylko 1 mill. 600,000 ZH. było potrzebnych.

Liniiowy nasz okręt Waterloo odpłynął z Tamizy do Batawii.

Zaraźliwa choroba w Greenindze ieszcze nie ustała; od dnia 4go do 16go b. m. umarło tam 21 ludzi.

P. Eynard doniósł Związkowi środkowemu przyiacioł Greków w tuteyszem mieście co następuie: P. Heideck w ostatnich swoich listach wypisał się obszernie, iż korzystniey iest zakupować żywności w Syra, niżeli w Ankonie lub w którym innym porcie morza śródziemnego. Uznałem przeto za rzecz dogodnieyszą posełać bezpośrednio pieniądze do Grecyi. Pomiędzy 10,000 ciężkich piastrów, które przez kupiecki Dom braci de la Rue w Genui P. Heideck posłałem, znayduie się przysłana przez Was summa 10,510 franków. Względem użycia tych pieniędzy kommissyia żywności złoży rachunki. — W tey chwili odebrałem list z Napoli di Romaniia pod dniem 23 Marca. Lord Cochrane widząc, iż stronnictwa trwaią w niezgodzie, oświadczył, iż ieżeli w 5 dniach nie połączą się, tedy zaraz odpłynie. Groźba ta skutkowała i niezgoda razaz ustała. Dnia 24 Marca zaszła krwawa potyczka pod Atenami, w którey Karaiskaki lekko raniony został. Lord Cochrane odpłynął dnia 24 w wieczór z Eginy z dwiema swoiemi okrętami, parowym okrętem, brygiem Tombasisa i innym ieszcze okrętem. Miauli odebrał rozkaz towarzyszenia mu z swoią korwetą. Tombasi znayduie się na brygu Lorda. Domyślaią się, iż ta wyprawa wymierzoną iest przeciw Alexandryi.

Z Szwaycaryi d. 12 Maia.

Do Zurich przybył dnia 8 b. m. rzeczywisty Radca stanu i sprawuiący interessa N. Cesarza Wszech Rossyy, P. Severin z swoią rodziną. Nazaiutrz złożył Prezesowi Seymu Ligi P. Wyss, wierzytelny swóy list.

Przyiaciel Greków Eynard dał miastu Genewie nowy dowód swey ku niemu dobrey checi, ponieważ drogo zakupiony grunt przed swoim domem na zabudowanie (w wartości 40,000 franków) na publiczny plac przeznaczył, przez co Genewa w okolicy botanicznego ogrodu, teatru, muzeum i domu Eynarda, od 5 lat znacznie upiękniona, nowy uzyska widok, a zwłaszcza dom Eynarda.

Od brzegow Menu d. 21 Maia.

Przeiazd przez Frankfort Xcia Fryderyka Niderlandzkiego do Berlina, podał sposność do różnych kupieckich spekulacyy. Rozgłoszono między innemi i tę próżną wieść, że ten Xżę przeznaczony iest do obięcia naczelnego dowództwa nad woyskiem

Rossyyskiem w woynie przeciw Turcyi, która iest nieochybną. Wieść ta zrządziła zniżenie papierów.

Xżę Nassau i Francuzki Jenerał Porucznik i Poseł Hr. Dillon przybyli dnia 15 do Frankfortu.

Kilkunastu officerów Bawarskich od artyleryi i inżynierów przedsięwzięło kosztem Królewskim podróż do Francyi i Anglii, dla rozpoznania tamecznych technicznych zakładów. — Niektórzy z znayduiących się w Grecyi Bawarskich officerów powrócą wkrótce do kraiu; pozostaną tam iednak Podpułkownik Heideck, Porucznik Schilcher, Podporucznik Schnitzlein i Lekarz Doktor Schreiner. Małżonka walczącego w Grecyi Jenerała Church przybyła niedawno do Genewy. — P. Eynard otrzymał list z Napoli di Romania, w którym mu donoszą, że poymany pod Atenami Pułkownik Burbaki, nie został, iak rozgłoszono od Turków zabity; Omer Basza obchodzi się owszem z nim bardzo dobrze i chce go wymienić za osobę wielkiego znaczenia poymaną podczas teyże rozprawy przez Greków.

Z Tryiestu d. 15 Maia.

Dzisieyszy Dostrzegacz tuteyszy zawiera następuiący wyciąg z listu z Korfu pod dniem 28 Kwietnia: "Onegday zarzucił na tuteyszem przedporciu kotwice bryg Grecki Neptun pod Kapitanem J. C. Belsario, który dnia 14 Eginę, a dnia 15 Kwietnia Poro opuścił. Zpoczątku mówiono, że to iest kupiecki okręt, który przybył po żyto dla Turków; ale wkrótce przekonała się nasza władza zdrowia, że iest woiennym okrętem, którego papiery podpisane są przez Rząd Grecki i Lorda Cochrane, iako naczelnego Wodza siły morskiey. Na mocy przyiętego systematu neutralności, został zatem Rząd nasz skłoniony do nakazania wczoray rano Kapitanowi Belsario, aby przedporcie tuteysze opuścił, co on w południe uczynił. Przez ten bryg odebraliśmy następuiące doniesienia, które w części potwierdziły listy prywatne: „Waśnia pomiędzy obiema stronnictwami czyli narodowem Zgromadzeniem w Eginie i Kastri zdaie się bydź zagodzoną, i miasto Damala (dawne Troezen) obrane zostało przez obie strony na posiedzenia Zgromadzenia narodowego. Mówią, iż osoba która ieszcze do Grecyi nie przybyła (Hr. Capo d' Jstrias) Prezesem Rządu Greckiego na 10 lat obraną została, i że wodze rządu powierzonemi tylko będą trzema osobom. Lord Cochrane iednomyślnością mianowany został naczelnym Wodzem morskiey siły Greckiey, i to pod warunkiem, że nigdy nie będzie obowiązany obiawiać wprzód swoich planów, które ma w myśli, i że wszyscy kapitanowie iego rozkazów ślepo słuchać powinni. Dopiero po uskutecznionem działaniu obowiązany iest zdać rapport. Jenerał Church mianowany iest naczelnym Wodzem lądowey siły Greckiey; iednak ten wybor nie nastąpił tak iednomyślnie iak Lorda Cochrane, ponieważ sprzeciwiali mu się niektórzy kapitani.„ — Tenże Dostrzegacz umieścił z listu z Smirny pod dniem 23 Kwietnia co następuie: "Kapitan Eliasz Baltich, dowódca Ces. Austryiackiego kupieckiego brygu, Palante, został w podróży z Tryiestu do Alexandryi, w wodach Gozzo, od dwóch Greckich galer i statku napadniony i haniebnie złupiony. Rozbóynicy zaprowadzili go naprzód do Porto Lustri, gdzie część iego ładunku na ląd wyłożyli, potem do wyspy Gozzo, gdzie znowu 4 do 500 centnarów żelaza złożyli, a nakoniec dnia 8 Kwietnia do reszty go złupili.„ — Przybyły tu (do Tryiestu) dnia 12 Kwietnia Kapitan okrętowy, który przed 8 dniami z wyspy Zante odpłynął, opowiada, że tam słyszał, iż 30 Egipskich przewozowych okrętów przybyło z Alexandryi do Modon z żywnością i potrzebami woiennemi.

DONIESIENIA.

Prezes Sądu Appellacyinego &c.

Stósownie do przepisu Art: 118 Kodexu Cywilnego, podaie ninieyszem do powszechney wiadomości, iż Trybunał I. Instancyi kraiu tuteyszego, na domaganie się P. Maryanny Rayczakowey Obywatelki tuteyszey, w Gminie 9tey pod liczbą 261 zamieszkałey, wydał w dniu 17 Maja r. b. wyrok stanowczy, mocą którego nieprzytomność Jana Wernera przeszło lat cztery żadney o pobycie swoim wiadomości niedaiącego, uznaną została.

W Krakowie dnia 25 Maja 1827 r. *Nikorowicz.*

Raubach, Sekr: S. A.

Wydział Spraw Wewnętrznych i Policyi &c.

W skutku Uchwały Senatu Rządzącego z dnia 10 Listopada r. z. Nro 4889 i dnia 11 r. b. do L. 2153 Dz. Gł. Sen: zapadłey niniéyszym podaie do publiczney wiadomości, iż dnia 12 Czerwca Miesiąca przyszłego, odbywać się będzie w Biórach Wydziału Spraw Wewnętrznych i Policyi licytacyia in minus na dostawę różnych effektów i materyałów do więźień kryminalnych na rok 1827/28 wyrachowanych, iakiemi są

Effekta Sukienne
— Płócienne
Szycie bielizny, pościeli i odzieży.
Robota Szewska
— Kowalska
— Kotlarska
— Garncarska
— Bednarska
— Mydlarska czyli łóy i świece
— Materyalia piśmienne
— Narzędzia gospodarcze i inne potrzeby extraordynaryine.

Maiący chęć podięcia się tey Entrepryzy, maią się zgłosić w terminie i mieyscu oznaczonym o godzinie 10 z rana do licytacyi opatrzeni na Vadium w kwotę złp. 615, gdzie o warunkach licytacyi wiadomość równie udzieloną im będzie.

W Krakowie dnia 22 Maja 1827 r. Senator Prezyduiący,

Boduszyński.

Konwicki, Sekr: Wydz.

Podaie się do wiadomości publiczney, iż Bractwo Miłosierdzia i Banku Pobożnego w Krakowie będzie miało od S. Jana Chrzciciela r. b. 1827 do lokowania na pewną hypotekę Summę złp. 5389 gr. 8. Ktoby sobie życzył wziąść takową summę na prowizyią, zechce się wcześniey zgłosić do wspomnionego Bractwa z okazaniem extraktem Kommissyi hypoteczney i poświadczeniem Rejenta pewności hypoteki od 1go Czerwca 1826 r.

W Krakowie dnia 4 Maja 1827 r. *Piekarski* S. B.

Bielecki, Sekretarz.

W dniu 5 Czerwca r. b. 1827 o godzinie 9tey z rana w Krakowie w gmachu Sukiennic, odbędzie się w drodze exekucyi Sądowey licytacya zatradowanych ruchomości, iako to: korali większych i mnieyszych, jęczmienia, konopi, &c. i innych sprzętów domowych; o godzinie zaś 11tey na targowisku bydła rogatego: krów, cieląt, &c. Chęć licytowania maiących zaprasza się z gotowemi pieniądzmi.

W Krakowie dnia 29 Maja 1827 r. *H. Salomoński*, Kom: Sąd.

W dniu 5 Czerwca r. b. o godzinie 9tey ranney w Domu pod L. 569 przy ulicy Szpitalney, odbędzie się przez publiczną licytacyią sprzedaż ruchomości, iako to: komody, obrazów, łożek, zwierciadła, i t. p. za gotowe pieniądze; maiący chęć licytowania na oznaczony czas i mieysce zechcą się stawić. — W Krakowie dnia 29 Maja 1827 r.

L. Słodkowski, Kom: Sąd.